

РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈАТА НА УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ

РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈАТА НА УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ

Методологијата претставува систем на користени методи и принципи (начини) за анализа и/или решавање на одредени проблеми поврзани со извесно подрачје или дискурс кој има сопствени знаења со интенција да ги надгради истите

Методологијата на урбанистичкото планирање треба да овозможи систем на постапки и начини (причини) за да го анализира или да го планира, проектира и обликува изградениот (градски) простор

РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈАТА НА УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ

А.

Patrick Geddes (1854 – 1932)
Cities in Evolution, 1915

Го воведува терминот **регион** и **конурбација** во архитектурата и планирањето. Инсистира на поврзаноста на територијата, економијата и антропологијата со што го воведува аспектот на **интердисциплинарност** карактеристична за **социологијата**.

Б.

Marcel Poéte (1866 – 1950)
Introduction a l'urbanisme, 1929

Го подразбира документирањето на развојот на градот, особено **фотографијата** како запис на промените. Оттаму, градот го доживува како **„жив организам“** кој постојано се адаптира секојпат поврзувајќи се со изградените структури од минатото.

А.

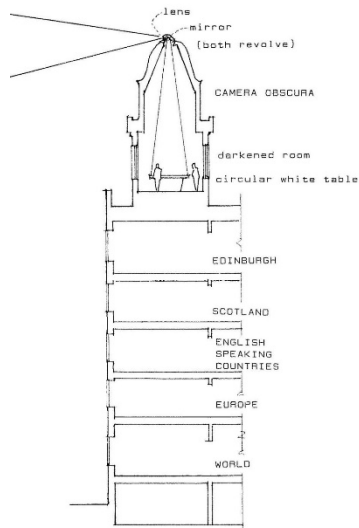
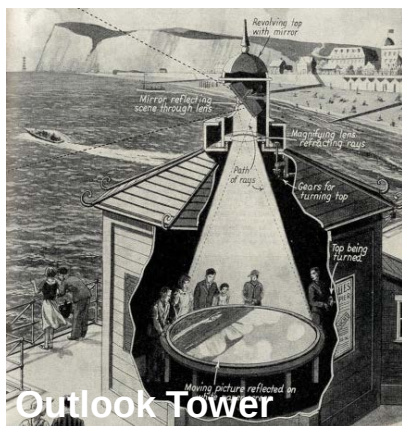
Patrick Geddes

Cities in Evolution, 1915

- **тријадата place, work, folk** – основа на истражувањето на градовите: социјални и културни карактеристики, состојба на средината и историски развој

- **истражувањето не може да биде статично:** постои континуум и единство на истражувањето, планот и остварувањето на планот

- **Планирањето** е детална и сеопфатна дисциплина која се базира на студии за местата, градовите и регионите

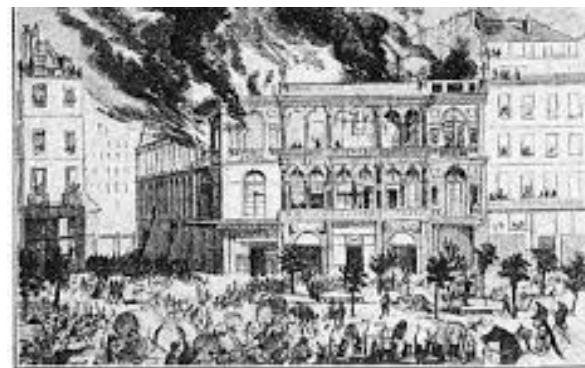
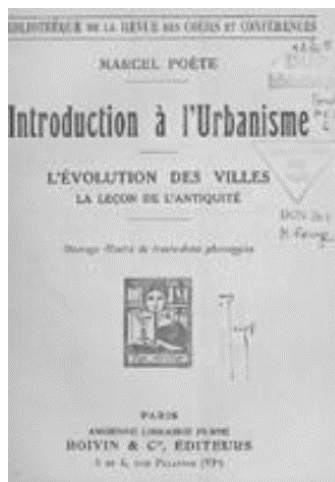
Б.

Marcel Poète

Introduction à l'urbanisme, 1929

- **наспроти „банален функционализам“**, принципи на траење и „креативна еволуција“ како основа на самоорганизацијата и спонтаната морфогенеза на градот, при што старото (постојно) градско ткиво е основа за новите социјални потреби и индустриска реалност

- **урбанизмот е и наука и уметност:** правилна примена на архитектонски и инженериски техники само врз основа на научни податоци од економијата, географијата, историјата...

504. — Des établissements offrent une ampleur frappante tel le Bazar Bonne-Nouvelle, sur le boulevard de ce nom et dont on voit ici l'incendie (gravure, vers le milieu du XIXe siècle).

А.

Patrick Geddes
Cities in Evolution, 1915

Методолошки пристап на биолог

Системски приод

воопштување на поединечните истражувања, стремејќи се кон идеалот за издвојување на ограничен број променливи кои овозможуваат доаѓање до очекуван исход

тенденција: да се утврдат закони и сеопфатно (холистичко) планирање

Б.

Marcel Poète
Introduction a l'urbanisme, 1929

Методолошки пристап на историчар

Историски приод

да се досегне секој конкретен процес во целата негова сложеност и несведлива оригиналност. (теорија на комплексификацијата: од релативна кон сè поголема сложеност **без можност за воопштување**)

тенденција: да се утврдат општи појави „монографски“ истражувања

Б.

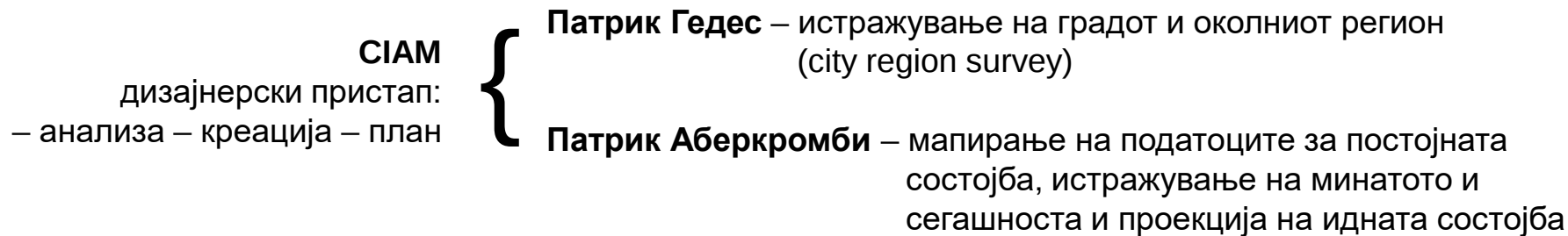
Предност: Можноста да се објасни посебниот карактер и улогата на креативната акција и творештво

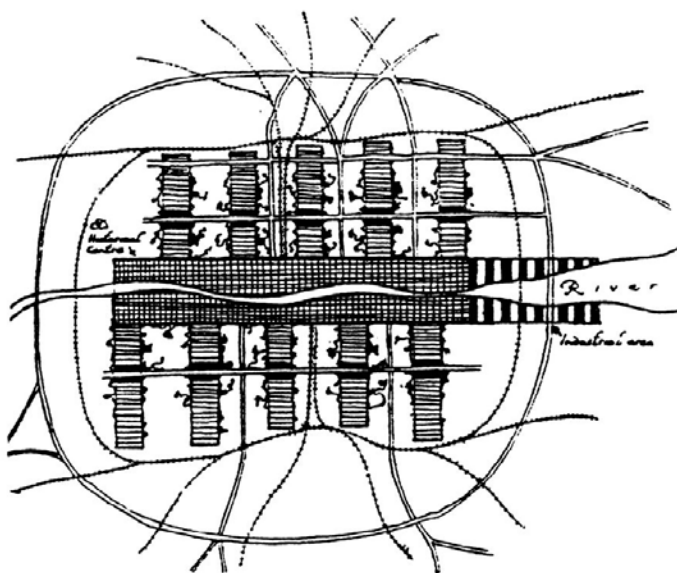
„Во изучувањето на градовите монографската работа, запознавањето со поединечните градски творби има првостепено значење. Доколку ги пренебрегнеме (овие специфичности н.з.), дури и во оние видови на стварноста што се најиндивидуални, најпосебни, најпривлечни, но затоа и најинтересни, на крајот ќе добиеме само вештачки и бескорисни теории“. Алдо Роси

Градот е „единствен, кумулативен, историски процес што ја добил формата низ еден ланец на индивидуални настани условени од случајностите на историјата и локацијата и од широкото влијание на културата, климата и економско-политичката структура“. Кевин Линч

А.

Предност: Можноста да ги интегрира во единствена целина сложените меѓузависности на различните градски системи

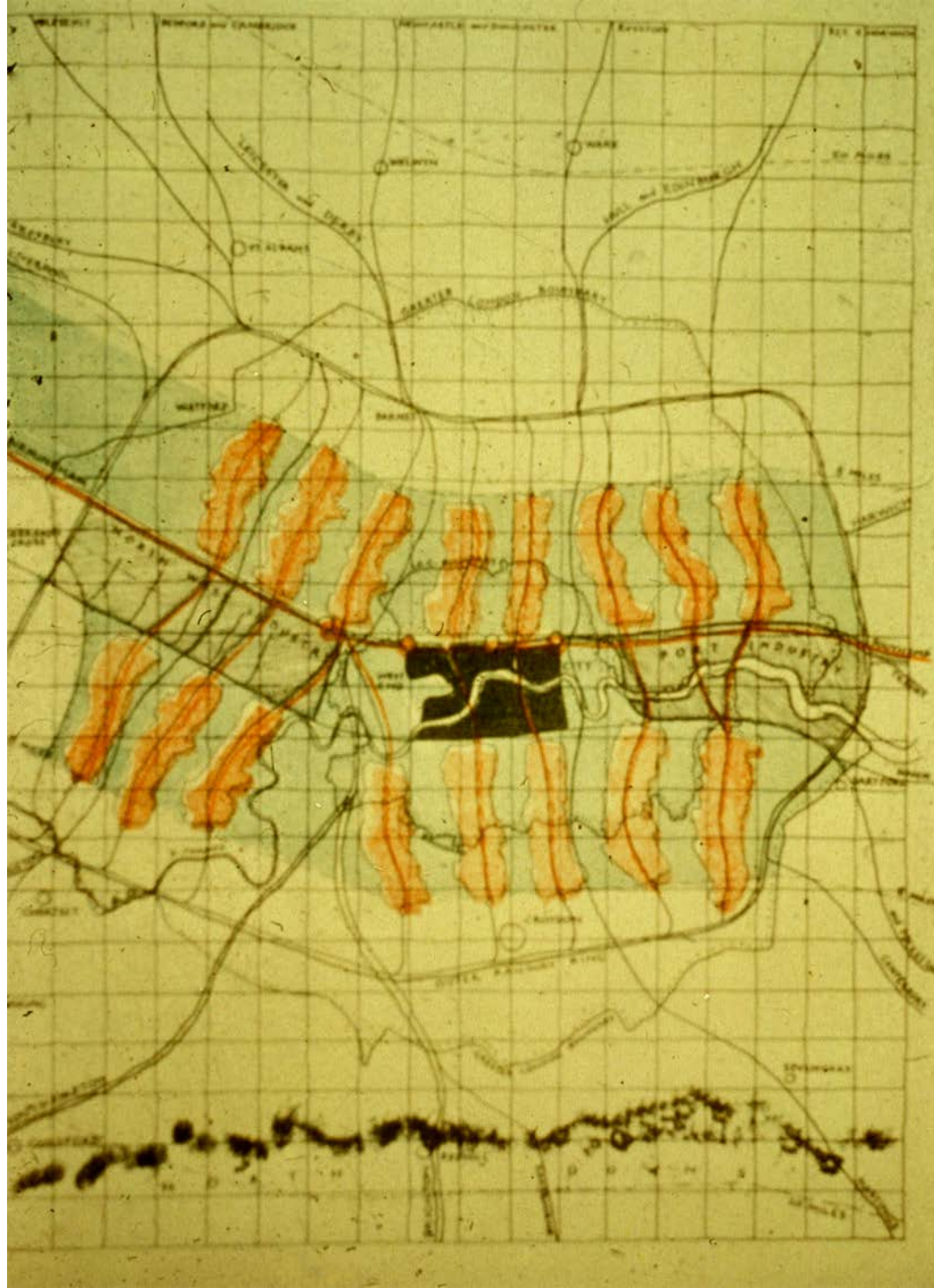

Групата МАРС 1933

(Modern Architecture Research Group)

План за Лондон, 1942 год.

- Анализа
- Креација (концепт и идеја)
- План

Патрик Аберкромби (1879 – 1957)

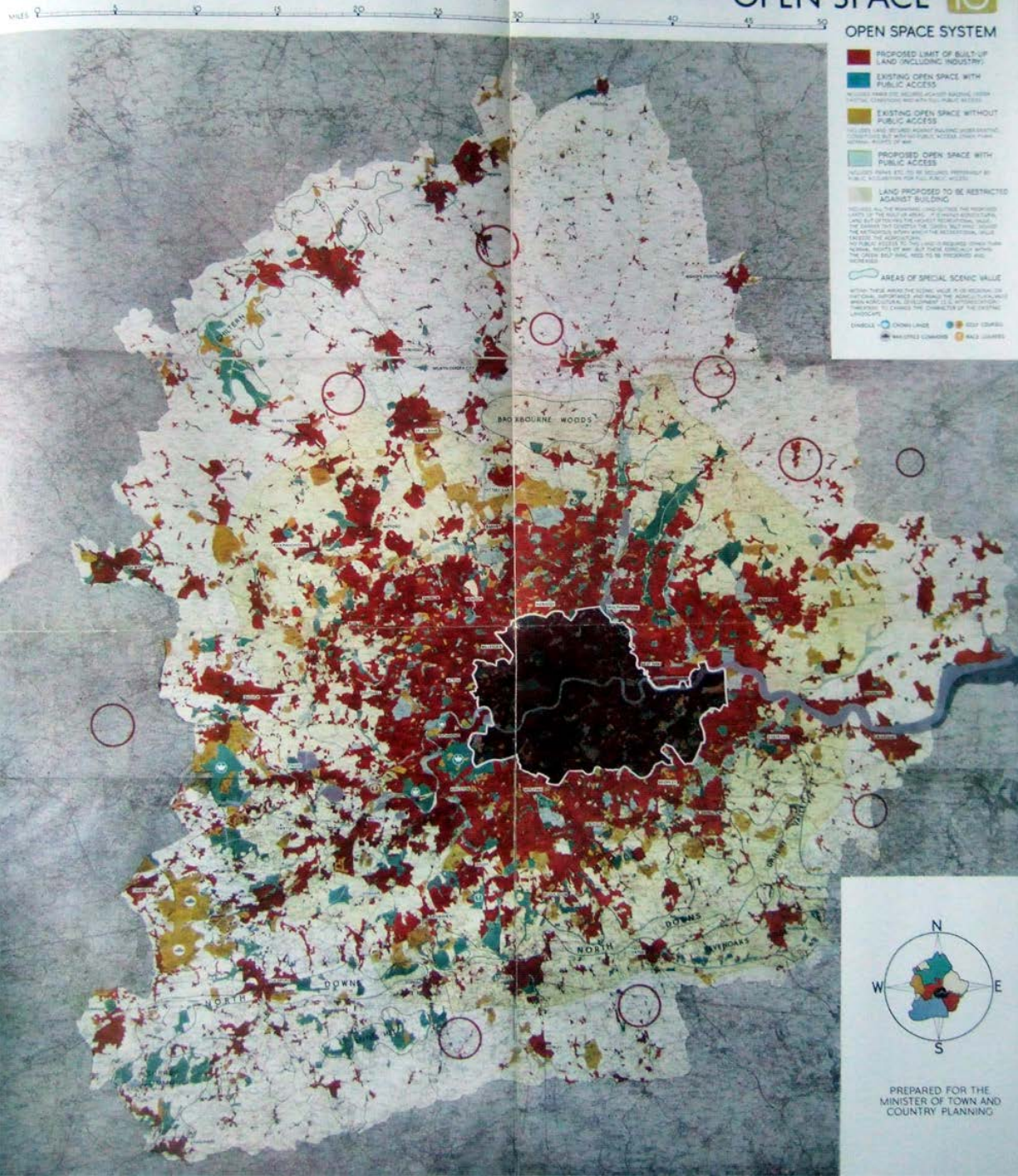
Се планира радијален зелен појас околу Лондон во кој се ограничува ширење на градот. Планот предвидува ре-локација на 1 000 000 жители кои треба да се населат во околните сателитски градови (создавајќи конурбација)

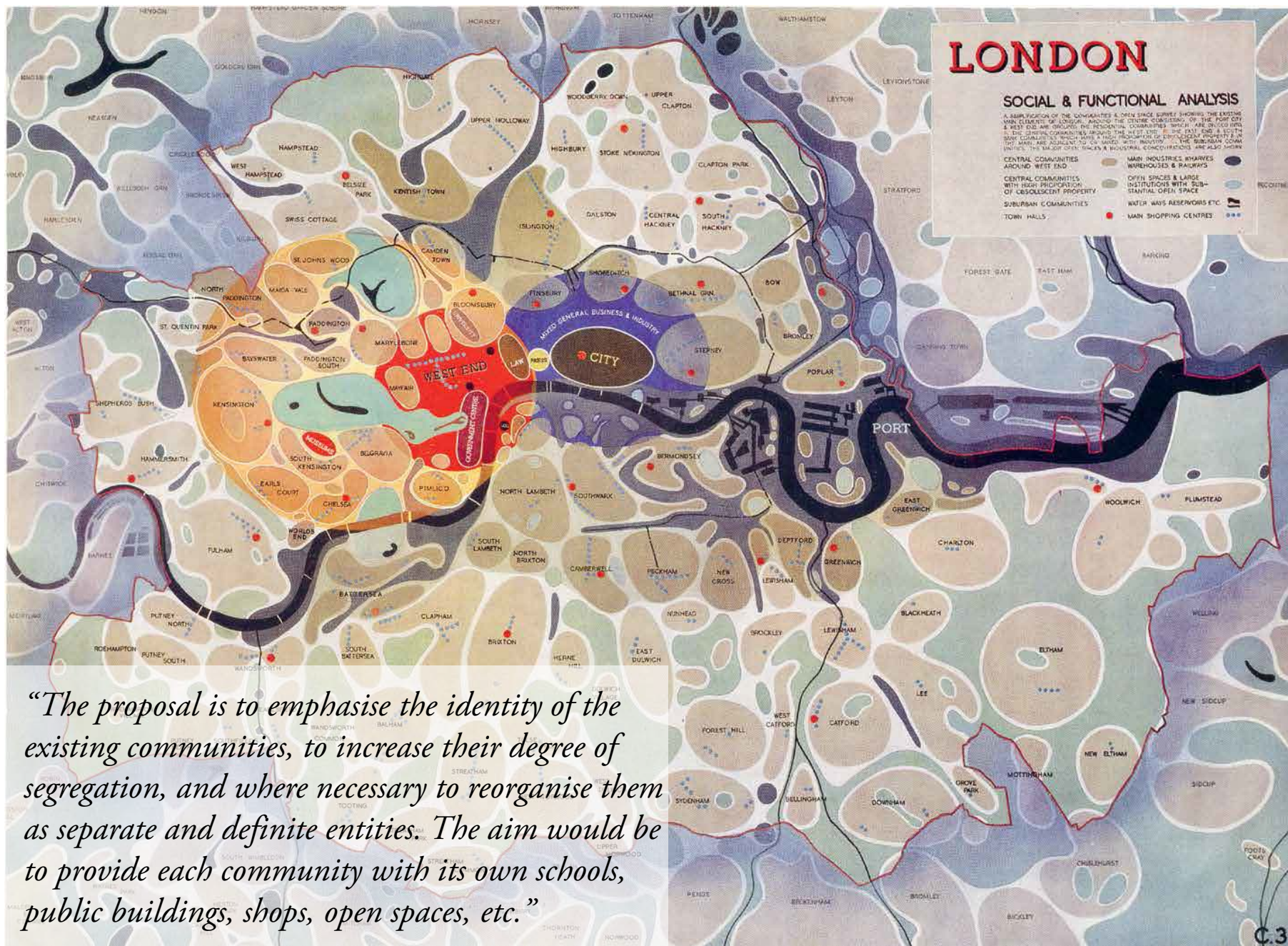
План за метрополитенското подрачје на Лондон, 1944 год.

- **Анализа**
- **Креација** (концепт и идеја)
- **План**

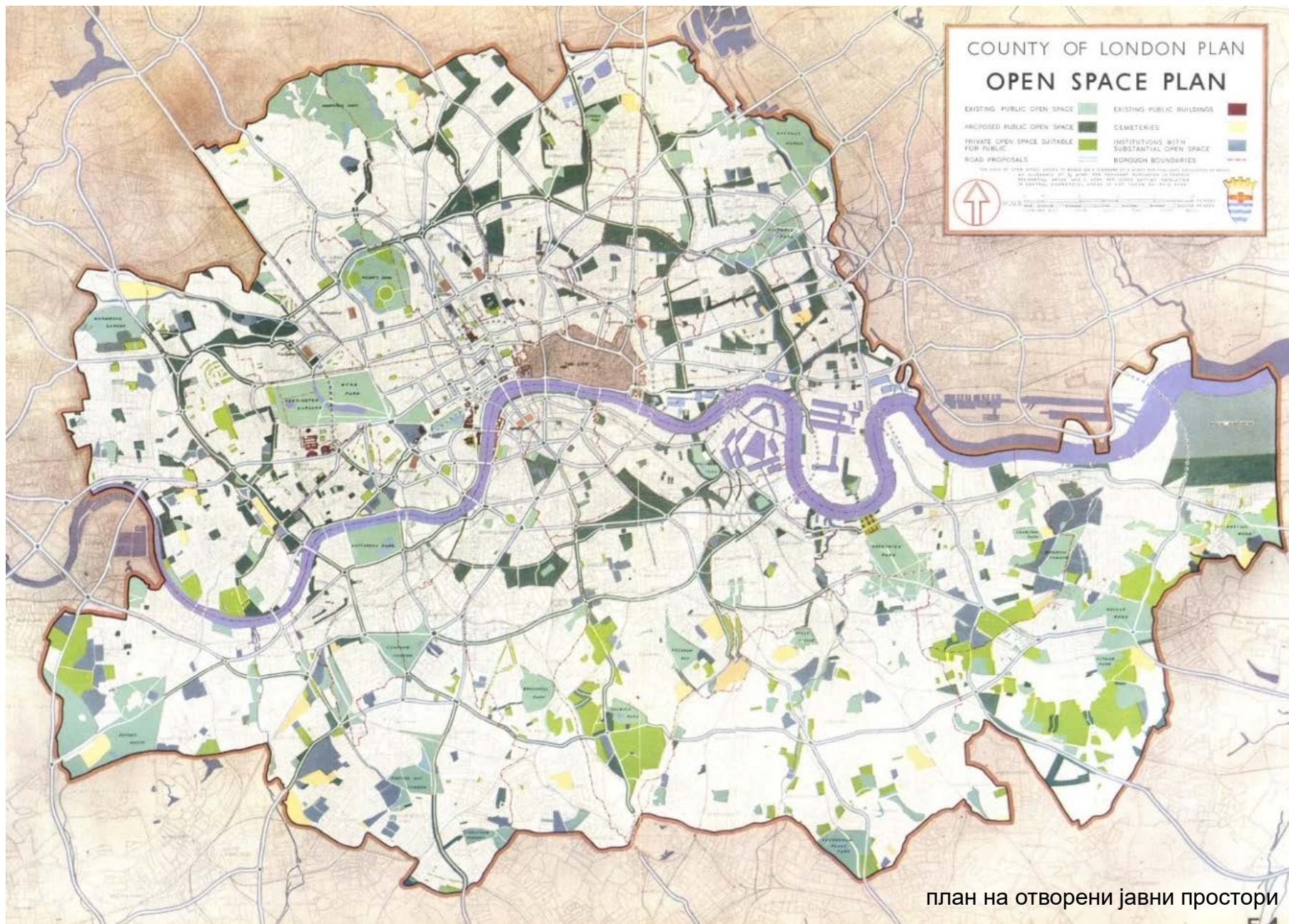
GREATER LONDON PLAN 1944

OPEN SPACE 10

“The proposal is to emphasise the identity of the existing communities, to increase their degree of segregation, and where necessary to reorganise them as separate and definite entities. The aim would be to provide each community with its own schools, public buildings, shops, open spaces, etc.”

2. Мапа на опфатот на планот

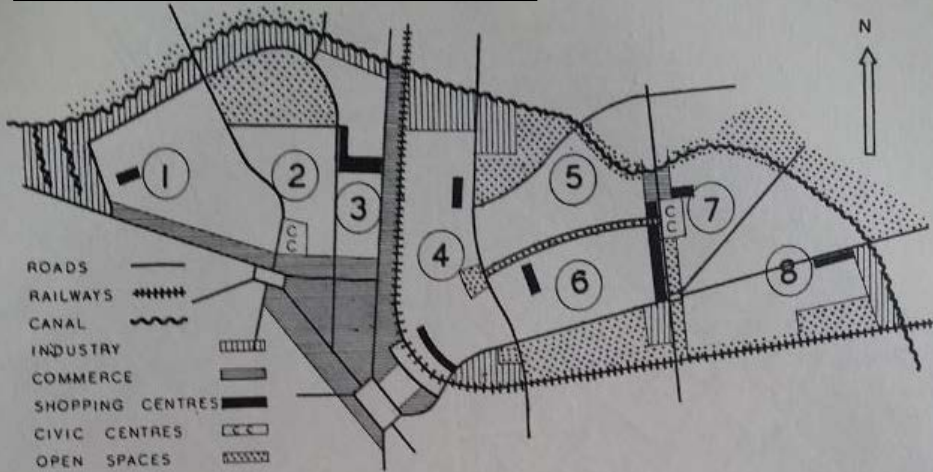
+

1. Potato Diagram

SHOREDITCH AND BETHNAL GREEN

3. Концепт за урбанистички план

2. Мапа на опфатот на планот

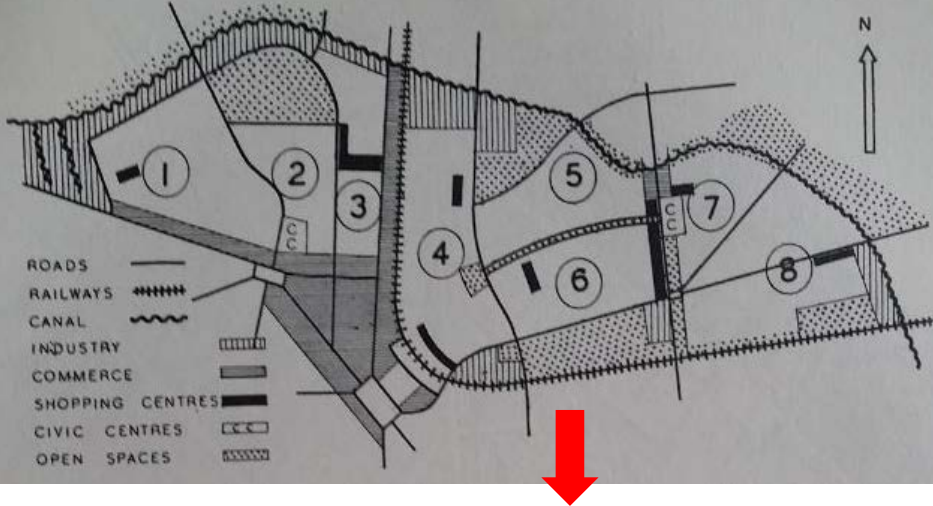

1. Potato Diagram

SHOREDITCH AND BETHNAL GREEN

3. Концепт за урбанистички план

RECONSTRUCTION OF AN AREA IN
SHOREDITCH AND BETHNAL GREEN

4. Разработка на урбанистичко решение

2. Мапа на опфатот на планот

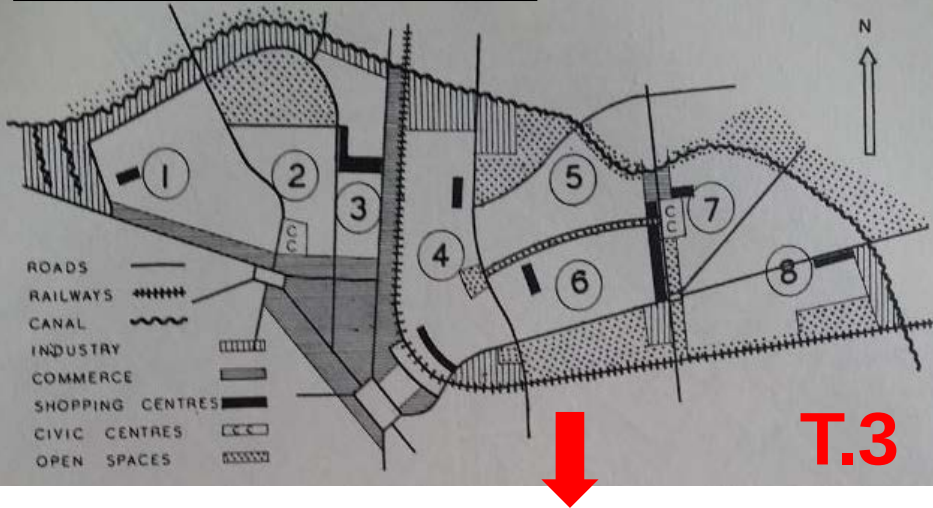

1. Potato Diagram

SHOREDITCH AND BETHNAL GREEN

3. Концепт за урбанистички план

RECONSTRUCTION OF AN AREA IN
SHOREDITCH AND BETHNAL GREEN

4. Разработка на урбанистичко решение

Точка 1-4: Од анализа > Креација (концепт и идеја)
> План

2. Мапа на опфатот на планот

T.1+2 +

1. Potato Diagram

Соседството станува основна клетка на заедницата со 6000-10000 жители, основно училиште, сервиси и јавен простор

<https://www.youtube.com/watch?v=P8X5bEFvFJQ>

А. Од Patrick Geddes преку CIAM/MARS до Patrick Abercrombie и понатаму...

- 50-ти: **план на конечна состојба** – секторски студии, први експлицитни урбанистички методи – сито карти; моделирање и студии за сообраќај; трасирање на патот кон рационалниот пристап преку објективизирање на сите фази на процесот на планирање
- 60-ти: период на **премин од планирање на конечната состојба кон рационално планирање** – влијание на теоријата на системи и теоријата на одлучување
Градот претставува систем со дефинирани подсистеми: градските делови се набљудуваат како поврзани *системи на активности*, континуиран процес со повратни спреги.
„Градот не се развива сам од себе како биолошки организам, туку како кумулативен продукт на поврзани одлуки на многу индивидуи и заедници кои имаат различни цели и средства и кои континуирано меѓусебно влијаат на одлуките“. К. Линч
- 70-ти: **рационално планирање** – процес кој ги опфаќа експлицитното формулирање на целите, подготовката и оценувањето на алтернативните решенија и цикличен „процес на учење“ (континуирано планирање)
- 90-ти: **консензусно планирање** – партиципација на јавноста, размена и подеднакво располагање со информации, расправа и „преговарање“. Доаѓање до консензус на заинтересираните страни, а не мајоризација на мнозинската страна
- 00-ти: **интегрирано планирање** – процес кој ги обединува во единствена целина рационалното планирање, консензусното планирање и „урбаниот дизајн“ (Филип Берк et al.) во кој свое место земаат и мноштвото на „влезни“ информации, денес достапни поради употребата на новите дигитални технологии (разни мерења, достапност на „real time“ состојби, сателитски снимки, GIS системи итн.)